

„Zgodovinarji smo si svoje delo v zadnjih sto letih bolj otežkočili. Nikdar ni bilo zgodovinsko delo težavnejše kot je danes. Verjetno pa smo bliže resnici, ako si priznamo, da smo se zavedli težav, ki so bile dejansko vedno prisotne. Na eni strani smo si zastavili čudovit ideal, nasloniti vse svoje delo na izvirne vire in informacije; s tem smo pa na drugi strani istočasno odkrili nova polja za zgodovinsko raziskovanje, kjer pa so viri mnogo večji in številnejši, kot pa so listine in dokumenti politične zgodovine, do nedavnega edini viri za praktično proučevanje. To hkratio dogajanje je zgodovinarja postavilo pred izbiro: ali naj se svoji nalogi odpove, ali pa naj se odloči za povprečnost. Ali pa naj se odloči, da bo ostal sled in kratkoviden... Pred to izbiro je bil postavljen zgodovinar lord Acton v prejšnjem stoletju, po njem pa je postajala izbira še vse težavnejša, ker smo zaostrovali ostrine, na katerih je slonela izbira...

...Kaj je posledica vsega tega? Najpomembnejši nauk vsega tega bi bil, da je množina virov in razširjenost področja za raziskovanje, izboljšanje tehnike in višina vseh razpoložljivih sredstev prepovedala, da bi smel zgodovinar zapreti svoje oči in se umakniti v nevednost. Vsem ljudem pa je bilo to spoznanje tudi nauk, da nevednosti ni mogoče ozdraviti, ker bi zajela splošnost. V tem položaju se danes nahaja zgodovinar... Zgodovinar se je znašel pred lastno nevednostjo in ji zazrl iz oči v oči — in to zaradi ogromnega porasta njegovega poznanja.

In kaj je moralni nauk vsega tega: Po mojem mnenju se moramo zavedati, da moramo biti ponižni, obenem pa pozorni. Pred ugotovitvijo, kako so naše intelektualne zmognosti omejene, moramo biti ponižni, hkrati pa moramo biti odločni vedno znova raziskovati in se vpraševati — zase in za bližnje.“

(Arnold Toynbee)

Človeškega duha danes ne veže na zgodovino zanimanje za arheologijo. ljubezen za zbiranje starin — iz zgodovine danes raste ljubezen do življenja, zgodovina skuša iz sebe podati odgovor na vprašanja o bodočnosti.

Giles Ferry je v svojem delu „Lettre a un ami de Jeunesse de l'Eglise“ zapisal: „Zgodovina nas je premagala... njena moč je danes tolikšna, da se je obogatila s svojo metafizično veljavo in je postala sposobna odločati o sedanjih in bodočih sklepih posameznikov.“

(P. H. Simon)

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. - 7 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 29. 5. 1956.

TVORCI ZGODOVINE

Deset tisoč je sotvorcev nekega zgodovinskega dejstva, po Tolstoju. Toynbee ni zapisal torej nič novega, ko je naštel in obdelal verigo vzrokov, ki ustvarjajo razvoj civilizacij. Ali ni že Platon tipal za nadkozmičnimi arhetipi v razvoju stvarstva? V kozmosu, kjer sta množstvo in deljenost tako značilna, je toliko več tvorcev, ki potrpežljivo polagajo opeko za opeko v veliki zgradbi človeštva.

Vsevednim francoskim enciklopedistom je bila zgodovina proizvod fizičnih in zemljepisnih razmer. V časih zgodovinskega liberalizma so bili le junaki tvorci zgodovine. Sociologizem je junake osmešil in videl vzrok zgodovinskega dogajanja v okolju in v kolektivnih dejstvih, ne da bi se vprašal, ali niso tudi okolje in kolektivna dejstva zgodovinske stvarnosti, povzročene po nekih tvorcih. Hegel je vzrokovanje iz zgodovine kratkomalo izločil in zatrdil, da je vse le ena sama ideja v različnih fazah evolucije, kot da bi bila evolucija nekaj nepovzročene. Marx je kot praktičen izraeilit Heglovo idejo zavrgel, obdržal pa evolucijo in jo nataknil na materijo. Tvorci zgodovine je Marxa razvoj materije. Tako stojimo v našem stoletju pred umotvorom marksistične znanosti: pred historičnim materializmom. Vse, kar je bilo, je in bo, je le izraz ekonomskih razmer. Ekonomske dobrine so edini tyorec zgodovine; duhovna dejstva predstavljajo desviacijo, so v tem smislu epifenomeni, ki gredo mimo razvoja in končajo v slepi ulici.

Toynbee vzvišeno odklanja vsako polemiko s historičnim materializmom. Ima prav, v kolikor to intelektualca ponižuje. Vprašanje je le, ali ni treba tolikokrat ponižanje sprejeti nase in nekaj dobrega narediti. Tudi historični materializem je namreč postal tvorec v zgodovini človeštva in zgodovinar tega prezreti ne more. Civilizacija, ki jo tukaj imenujemo zapadna (kje se začerja in kje neha Zapad?), večkrat le na zunaj odklanja ta koncept, medtem ko se mu notranje rada vdaja. Zato na zapadu cveto mnogi Wellsi.

Kdo so končno tvorci zgodovine? Vprašanje je veliko in velik mora biti odgovor. Zgodovina česa in koga? — bi uvodoma lahko vprašali. Samo človeka, ali človeka v kozmosu, ali celo človeka v kozmosu in nadkozmosu? Ali ni končno oboje bistveno odvisno od poslanstva, ki ga ima človek v kozmosu in od vloge, ki jo kozmos sam igra v vesoljstvu? Vsekakor mora biti pojem človeške zgodovine kozmičnega obsega; s tem je pa nakazan tudi odgovor na prvo vprašanje, ki mora biti prav tako kozmičnega značaja.

Tretji kulturni večer — Historični odsek

V soboto 2. junija 1956 ob 19 uri

France Glavač

TVORCI ZGODOVINE

Po predavanju razgovor.

Četrti kulturni večer — Literarni odsek

V soboto 16. junija 1956 ob 19 uri

LITERARNI VEČER

z branjem in recitacijami lastnih del.

Bertoncelj - Arko

DHAULAGIRI

Slovenec v argentinski odpravi na Himalajo.

Knjiga bo izšla v prihodnjih dneh.

Drugi kulturni večer v tretji sezoni Slov. kult. akcije je bil v soboto 19. maja 1956 ob šestih zvečer v Bullrichevi dvorani, v Buenos Airesu. Večer je bil posvečen Cankarju, Ketteju in Sardenki ob osemdesetletnicah njihovega rojstva. Udeležba je bila za intimni salon tolikšna, da je bil prostor občutno premajhen.

Uvodoma je pesnik in kritik Tine Debeljak spregovoril nekaj besed ob trojnem jubileju, ko je poudaril, da se spominjamo osemdesetletnice treh slovenskih pesnikov; med njimi predvsem Cankarja kot osrednje postave slovenske Moderne.

Ob razmišljanju o Cankarju je Debeljak zavestno pribil tole globoko misel: „Vemo, da je bil Cankar vse prej kot pristaš kakršnegakoli materializma, pa tudi slednjega nasilja, kar je nujno diktatura. Njegovo življenje in delo je — knjiga ljubezni! Odpri jo in beri in spoznal boš, kako daleč je danes čas od Cankarjevega hrepenenja! Čas z dogmatsko vrednostjo predpisanega materialističnega dialektičnega nazora, ki ima v umetnostnem poprišču za rezultat skrajni **naturalizem, brez slednje duhovne osnove**, s poudarjanjem razredne sile proti individualnosti, z množično vestjo proti osebnosti, z umetnostjo kot zavestno dekle v službi politike v skrajnem nasprotju s Cankarjevo skrivnostno Lepo Vido...“

Na kratko se je pomudil ob Ketteju, „ki je postal mojster sonetov, prvi za Prešernom...“, ter omenil Sardenka, svoječasno tako prečenjanega kakor sedaj premalo cenjenega njunega vrstnika.

Ob vseh treh pesnikih so recitatorji Stanko Jerebič, Jože Rus in Nataša Zajc izvajali po en odlomek iz pesniških stvaritev naših jubilarov.

V drugem delu je bila na sporedu bralna predstava Cankarjeve drame hrepenenja „Lepa Vida“, ki jo je za to priložnost v slogu bralnega gledališča priredil in režiral Nikolaj Jeločnik ter so jo izvajali Vanda Majcen, Nataša Zajc, Maks Borštnik, Stanko Jerebič, Marijan Marolt in Jože Rus. Lektor je bil Tine Debeljak ml.

poročamo

POLJSKO-SLOVENSKI KULTURNI VEČER V BS. AIRESU

V lanskem decembru, ko je Slov. kult. akcija slavila stoletnico Mickiewiczove smrti, so poljski gostje, ki so se prireditve udeležili, naprosili dr. Tineta Debeljaka, da bi tudi v njihovem kulturnem združenju „Klub Polski“ predaval o Mickiewiczu in Slovencih. Do uresničenja te želje je prišlo v nedeljo 27. maja, ko so poljski kulturni delavci v Buenos Airesu priredili v svojem klubu večer „Mickiewicz in Slovenci“. Spored je obsegel predavanje dr. Tineta Debeljaka o vplivu Mickiewicza na slovensko romantiko in sploh na odnose slovenske poezije in književnosti s poljskim pesniškim genijem, pa recitacije Mickiewiczovih „Oda na mladost“ in odlomek „Jankie'ov koncert“ iz pesniškega epa „Gospod Tadej“, ki ju je v Debeljakovem prevodu recital Nikolaj Jeločnik. Predavatelj je govoril v poljščini, kar je posebno toplo odjeknilo, pri poljskih prirediteljih večera. Poleg Poljakov, samih vidnejših kulturnih delavcev v argentinski emigraciji, so se večera udeležili tudi povabljeni slovenski gostje, tako zastopniki Narodnega odbora, Društva Slovencev, Slov. kult. akcije, slovenskih akademikov in drugi, nekateri tudi s soprogami. Večer je začel dr. Lasiecki v imenu „Intermaria“, ko je poudaril, da Poljaki do zdaj skoraj niso poznali slovenske kulture, da pa nas je prav skupna usoda v tujem svetu povezala in seznanila tudi na tem področju. Predavatelju dr. Debeljaku se je za globoke ugotovitve zahvalil predsednik Kluba, dr. Stempowski, ki je večer označil kot nov korak v zblizanju med Slovenci in Poljaki, kar je danes, ko se oba naroda potegujeta za svobodo svojih domovin, še dvakrat važno. Po sporedu so Poljaki slovenskim gostom priredili intimno čajanko, kjer so se stiki še bolj povezali in kjer je v imenu gostov spregovoril član Narodnega odbora za Slovenijo, g. Rudolf Smersu in začel, da bi i Poljaki i Slovenci skoraj bili deležni tistega, kar Mickiewicz najbolj opeva in najvišje ceni: domovine in svobode.

SREČKO KOSOVEL

† 27. V. 1926

27. maja 1926 so polagali v grob v Tomaju kraškega pesnika Srečka Kosovela. Trideset let je preteklo od njegove smrti, pa se mi zdi, da sem mu večer pisal osmrtnico v slovenske časopise v imenu kolegov iz slovarskega seminarja, kateremu je pripadal kot akademik. Danes sem poiskal v svojem fotograf-skem albumu njegovo podobo na mrtvaškem odru v domači hiši, ki mi jo je po smrti družina poslala v spomin kot njegovemu prijatelju. Prav tak je, kot je bil v življenju, nič izpremenjen: s sklenjenimi dlanimi, med samimi rožami, z vencem, katerih eden nosi napis „Kolegi“. Tj kolegi so takrat želeli, da bi mu govoril v njih imenu na grobu, pa so bile tedaj prevelike težave za prekoračenje meje v Italijo. Tja je šel Ivo Grahor, njegov rojak, in se poslovil od njega. V imenu goriških študentov je spregovoril besedo, če se ne motim, dr. Kacin. V pesnikov lastni list Mladino mu je pisal nekrogov prijatelj Joško Krošelj. Jaz sem mu ga napisal v Ženski svet, ki ga je urejevala Prunkova-Utva. Prav Kosovel me je vpeljal k njej, zato je mene naprosila za toplo besedo slovesa. Napisal sem jo pod vtisom smrti in kakor se nam je razodeval pesnik v pesmi in družbi. Čeprav smo bili tedaj iz dveh „taborov“, iz kroga Mladine in Križa na gori, je bilo med nami veliko osebno prijateljstvo in le malo razlik v ciljih: enim kakor drugim je šlo za novo podobo človeštva, pravične ureditve družbe, le da smo mi poudarjali religioznost kot tisto, kar izenačuje vse ljudi in jih dela boljše, oni pa socializem... Osnove so nam pa obema bile **idealistične**: v propadu Evrope smo iskali **etično boljšega človeka**... Ko sem zadnjič obiskal Srečkov grob, sem videl na njem relief Kristusov, delo njegovega svaka, odličnega dunajskega umetnika: potrdilo družine v njegovo vero. Iz njegove zbirke poezij mi je zadihal suh praproten list, utrgan na njegovem grobu, da mi buči spomin na njegovo prijateljstvo, o ka-

terem res ne dvomim, da bi ne bilo iskreno tudi od njegovih prijateljev.

Zdaj pa sem bral Primorskem dnevniku od 13. aprila 1955 članek, ki ga je v dveh nadaljevanjih napisal dr. Bratko Kreft. V njem je govoril o tistega katoliškega študenta ob njegovem pogrebu imenoval „prvi pljunič reakcije na grob pesnika-revolucionarja“, drugi pa je bil članek Tineta Debeljaka v Ženskem svetu l. 1926. Neškrbno in — mirno lahko rečem — blemistično sta prva izkoristila pietetno umirajočega, na katerega je netetno pritiskal domači župnik... Nov pritisk je bilo poslednje nasilje, ki je moral doživeti do dna izčrpani umirajoči pesnik, ki je z nami vred umrl v ekstazi evropske smrti v (o)volucionarnem vstajenju vsega sveta brez liberalnih in klerikalnih valptov, brez topega množičnega (gotovo tiskovna napaka: orožja) revolucionarnih mračnjakov vseh zvrstí... In v tem slogu odkriva Kreft svojo pomine na pesnika trdeč, da se je za **trideletje pred smrtjo izvršil v Kvelu preobrat k — socializmu**. Pripoveduje, kako mu je prav on, Kreft, preko Gorja oskrbel komunistične knjige, imenoval Buharinov ABC des Komunismus, in historische Materialismus, itd. In mu je pesnik izjavil, da študira komunistično literaturo, da je pisal zadnje vodnike v Mladino čisto zavestno v komunističnem duhu, itd. Kreft trdi, da je bil Kosovel „kamerad človeštva“, stal v isti vrsti z Bousssem, Rollandom, Gorkim, Jeseninom, Tollerjem, Wolkerrom, Franceom, itd. Pod vplivom Komunističnega manifesta da se je Kosovel „odločil politično in svetovnonazorsko za marksistični socializem, čeprav je bilo slovo od mladostnega romantičnega idealizma težko. Kosovelova rana mladost je bila namalno revolucionarna in religiozna, mislu Rollandovega ali celo Gorkega bogoskateljstva“... toda vse to še ne poljuje nikomur, da bi ga zaradi tega oglašal za katolika in klerikalca...“

Tako Kreftov tek. Kot da je kdo imenoval Kosovela „klerikalca“. Niti govornik ob grobu ne naznačja, v „liberalnem“ listu, ki je bil Ženski svet. Da pa je bil Kosovel tudi „religiozen človek, celo bogoskajski, narodno socialen in romantičen idealist“, pa trdi — kot sem citiral zgoraj — celo Kreft sam. Res, kot tak je bil poznani; nekomu v srcu, pa kaj morejo za to: tudi to je bil resnični Kosovel. In celo tisti, ki skoraj 21 let živel kot „romantični list“. Tak je živel z nami, takega smo poznali in s takim smo se družili — njegov „utopistični ni socializem“ je dal v ta mladostni idealizem. Kot ta mi je hotel dati v branje že urejeno Kristusov, delo njegovega svaka, odličnega dunajskega umetnika: potrdilo družine v njegovo vero. Iz njegove zbirke poezij mi je zadihal suh praproten list, utrgan na njegovem grobu, da mi buči spomin na njegovo prijateljstvo, o ka-

obrazi in obzorja

letja pred smrtjo. Vem pa, da je umrl kot katoličan.

Če bi Kreft bral moj spomin ob 50 letnici rojstva Srečka Kosovela v lanskem Meddobju, bi se lahko prepričal, da sem jasno poudaril tudi poezijo tega zadnjega tričetrtletja pred smrtjo in nisem „pljunil nanjo“, ne na Kosovela zaradi tega; le izrazil sem mnenje, da bi verjetno „kot borec za svobodo in čisto človečnost... bil danes razočaran, kot tisti krščanski socialisti iz Križa na gori, ki so šli z revolucijo, pa so ustvarili nasilje in suženjstvo.“ Kosovela ne štejem med „krščanske socialiste“, le njegovo razočaranje primerjam tistim, ki so iz vrst Križa na gori, stoječega — kot sem omenjal — zelo blizu Mladini; šli v revolucijo. Saj so bili razočarani celo tisti Kosovelovi vzorniki, katerim je hotel biti sopotnik: Jesenin se je usmrtil iz obupa nad razmerami, ki jih je sam opeval; Rolland velja za liberalnega humanista. Toller je v zadnji igri nastopil proti množičnemu človeku in se je tudi sam usmrtil...; o Franceju trdi Plamenac (Pregled 1938), da je bil celo član komunistične partije, pa je kljub temu postal „reakcionarec“. In isto trdi o Cankarju: da je bil kljub članstvu v stranki in kandidiranju za socialdemokratskega poslanca — **kristjan in celo reakcionar**. Pa Kreft še ni o njem napisal, da je „pljunil“ na Cankarja in ga „blasfemiral“. In v slovenski literaturi ne poznam zvestejšega učenca Cankarjevega, kakor je bil Kosovel. Saj se iz njegovega vpliva še ni izvil, ne slogovno, ne nazorno. Kaj je tudi Koblar „pljunil“ na Ketteja, na tega predhodnika Kosovelovega, ki je ironiziral škofa in romarice, pa je v ciklu Bog izrazil religioznost v taki obliki, da je Koblar napisal: „Ta pesem je izpoved človeka, ki se je ves obrnil k Bogu.“

In ali ni lahko podobno „brez nasilnega pritiska“, storil tudi Kosovel ob smrti, ko pa je sam pel:

čudni so, čudni hrami srca...
ko rad bi jih zaprl pred svetom...
ustvaril novo obliko sveta,
pa zatrepeče bolna perot,
skloniš se in poklekneš na pot...
— — —

in šele ko bo pala name sekira,
čutim, kako bom za Njim zaječal.

Kljub vsemu, kar prinaša Kreft kot dokaz Kosovelovega komunizma zadnjega „trideletja pred smrtjo“, je lahko vse res, toda ne prepriča nas o Kosovelovem materialističnem socializmu (to je komunizem, sedaj v Jugoslaviji tudi samo „socializem“ imenovan), kakor ga izpoveduje Kreft, pa Kardelj, Kidrič, itd., ki so v njega imenu vodili revolucijo in po njej v nesvobodo sodobnih dni. Ta je bolj karikatura Cankarjevih in Kosovelovih pesniških „sanj“, kakor njih stvaritev. In če to trdim, ne „pljuvam“ in ne „blasfemiram“ Kosovela, temveč odkrivam v pesniku človeka, kakor je bil vso svojo idealistično mladost in kakor živi v večini svojih pesmi.

Tine Debeljak

naše knjige v tretjem letu

Prihodnje leto bomo izdali najprej knjigo poezij. Ime avtorja je tudi že naslov, ki nam pove vse: FRANCE BALANTIČ S to izdajo, ki naj bi bila lepa, kakor jo zasluži poet, bi poudarili to, kar smo s Pregljem in Velikonjo: zvezo z domovino in poezijo, ki smo jo pustili doma, pa ki nas spremlja na poti krog sveta kot del nas samih in kot temelj, iz katerega rastemo mi v svojo podobo. Knjigo bo uredil dr. Tine Debeljak.

Kot druga knjiga bo izšla novela Zorka Simčiča CLOVEK NA OBEH STRANEH STENE, ki je dobila drugo nagrado na natečaju. Je v novem psihološkem slogu analizirana duševnost človeka, ki živi ves v spominih na oni strani stene, pa ga sodobnost in bodočnost držita na tej strani. S prihodom dveh žensk v Buenos Aires po različnih poteh: ena kot begunka in druga kot oficijelna državna zastopnica, tretja obe steni vkup in ga skoraj strela v tistih nekaj urah, ko traja tragično pričakovanje odločitve. Simčič, ki je znan po svoji paradoksalnosti in duhovitosti, bo v tem analiziranju duševnosti razklanega človeka podal del naše buenosaireske sodobnosti v perspektivi preteklosti. Gotovo zanimiv sodoben plod slovenske emigracijske književnosti pisatelja, ki ima za sabo že roman, dramo, knjigo feljtonov in je znan po svojih novelah in duhovitih kramljanjih.

Tretja knjiga bo prva pesniška zbirka pesnika Franceja Papeža OSNOVNO GOVORJENJE IN PETJE, ki je bila tudi nagrada na natečaju. V njej pride do veljave najsoodnejši način pesniškega ustvarjanja, ki z abstraktnostjo izraža tudi najbolj domačijsko snov. Poezija, ki v vsem ustreza sodobnemu slogu dematerializacije snovi, kakor se kaže v drugi obliki tudi pri Kosu. Toda Papež se s to zbirko ne bo predstavil slovenskemu zamejstvu samo kot pesnik, temveč tudi kot ilustrator svoje lastne zbirke, kot risar, ki svoje „osnovno govorjenje“ v liku dohiva prav v umetniški šoli naše kulturne akcije. Dvakrat zanimiva novost v slogu in liku.

Četrta knjiga bo vsekakor mnogim najbolj dobrodošla, kajti predstavljala bo sodobni slovenski roman z motivi vojnega in povojnega časa. Ne izdamo še imena pisatelja, lahko pa povemo, da imamo dva na izbiri. Odločili se bomo za enega izmed njiju po izidu letošnjega božičnega natečaja za knjižne novosti (da ne odvezamo pisateljem možnosti tekmovanja) in bomo imenovali in knjigo naznanili takoj po novem letu. Povest, nič manjša kot letošnji Marolt, pa sodobna in razgibana v načinu napetega romana.

Peta knjiga bo povest Rude Jurčeca LJUBLJANSKI TRIP-TIH, ki je na natečaju dobila prvo nagrado. Jurček, ki se je šele z novelo v lanskem Meddobju pokazal v javnosti kot pisatelj, je s to greenovsko novelo iz povojnega ljubljanskega življenja dosegel takoj priznanje razsodišča in ne dvomimo, da ga bo tudi pri bralcih. Fina črtica z globokim duhovno psihološkim, da, religioznim problemom. Novela v treh delih, ki bo na nov način komentirala čas v domovini, ne z naturalističnimi tendenčnimi udralicami, temveč s prefinjeno duševnostjo.

Teh pet knjig, (ki bodo morda še pomnožene s kakimi izrednimi izdaji, katerih ne dajemo v program) bodo redni knjižni dar letošnjega poslovnega leta, poleg revije MEDDOBJE in znanstvenega zbornika VREDNOTE, ki ostaneta v istem obsegu, ter glasila GLAS, ki bo izhajal štirinajstredno kot poročevalec o našem notranjem življenju, delovanju, odmevih v svetu in je sam kot odmev kulturnih dogodkov okrog sebe in v širšem svetu.

Mislim, da bomo s takim načrtom, ki ga imamo možnost in voljo izpeljati v obsegu in času, zadovoljili svoje naročnike in h knjigam dveh let dodali nov, bolj načrtni in sodobnejši plod slovenske emigracijske kulturne literarne ustvarjalnosti.

Naročniki pa bodo videli, da nas ne vodijo pri našem podjetju nobeni drugi nameni, kakor edino le cilj: **bogatiti slovensko kulturno aktivnost**.

S tem letnikom se bo torej naša založba še bolj približala cilju: izdajati v prvi vrsti izvrinno vrednostna zamejska dela, ki naj dokazujejo, da književnost Slovencev v svetu noče biti nazadnjaška, temveč skuša po svojih močeh držati korak s svetovno sodobnostjo, sredi katere živi. Tudi to naj poudari: sprostitve v svobodi in duhu. Svoboda v umetniškem ustvarjanju, v iskanju motivov in osebnostnih slogov, tako v smislu sodobnosti, kakor izročila, le da izven diletantizma ter z iskrenim hotenjem služiti lepoti in resnici. S tem slovenski pisatelj v zamejstvu more najbolje služiti svoji domovini. S kulturo in umetnostjo hočemo potrjevati slovenstvo v meddobju časa, ki naj z ustvarjenimi vrednotami poveže tujino z domovino, preteklost preko sedanosti v bodočnost. Upamo, da nam zgodovina ne bo priznala samo dobrega hotenja.

naši ustvarjalci

Univerzitetni profesor dr. Ivan Ahčin, ustvarjalni član filozofskega odseka, je napisal in na svetlo dal v založbi Družabne pravde že tretjo knjigo svoje Sociologije. Po podnaslovu je to sicer drugi snopič druge knjige, toda na 470 straneh so obdelana tri velika poglavja: Država, Mednarodna družba ter Religija in družba, v tako izčrpni meri, da je že ta knjiga veledelo zase. Kritika ugotavlja, da Ahčinova Sociologija ni samo po obsegu, ampak tudi po tehtnosti in znanstveni višini največje delo slovenske emigrantske kulturne dejavnosti.

Dirigent Drago Mario Šijanec je 23. maja spet dirigiral v Buenos Airesu večji simfonični koncert v „Teatro Metropolitano“. Na sporedu so bila Mozartova dela; posebno pozornost je vzbudil tudi klavirski koncert istega skladatelja, ki ga je izvajal znani pianist Friedrieh Gulda. Buenosairesko časopisje je ta koncert toplo pozdravilo in ob Šijančevi umetnosti ni štedilo z iskrenim priznanjem. Dan pozneje pa je naš dirigent odpotoval na glasbeno turnejo v Evropo, kjer bo med drugim dirigiral tudi na Mozartovem festivalu v Salzburgu in pa radijski orkester na Dunaju.

knjižnica

Knjižnica Slovenske kulturne akcije je prejela naslednje knjige:

Remeč Bara, Dibujos. Recuerdo de S. Carlos de Bariloche. Bs. As. 1956. 15 reprodukcij po slikarjih risbah.

Trinkov koledar za Beneške Slovence 1956. Založba Rev. Val. Reven in delavci Beneške Slovenije v Belgiji. Mnogo zgodovinskega in narodopisnega gradiva.

Gvidon Birolla, Narodna galerija, Lj. 1952. Katalog razstave ob 70 letnici. Življenjepis in oznaka. Seznam 22 olj ter 29 akvarelov in risb. 12 reprodukcij.

Maksim Gaspari, Nar. gal. Lj. 1953. Katalog razstave ob 70 letnici. Tekst: Anica Ceve in Gaspari: Nekaj besed o sebi. Seznam 160 del. 43 reprodukcij.

Mednarodna razstava barvne litografije. Moderna gal. Lj. 1953. Katalog. Tekst: R. Adams in G. v. Groschwitz. Seznam 74 del. 16 reprodukcij.

Karla Bulovčeva - Mrak, Mod. gal. Lj. 1954. Katalog. Tekst: Fr. Stele. Seznam 113 del. 8 repr.

Angleški akvarel in risba. Mod. gal. Lj. 1954. Katalog. Tekst: Anica Ceve. Življenjepisni podatki. Seznam 27 del. 3 reprodukcije.

Umetnostna razstava (Debenjak, Jakac, B. Kalin, Z. Kalin, Kos, Kregar, Maleš, Mihelič, Omerza, Pregelj, Putrih, Sajovic, Sedej, Smerdu, Stupica). Mod. gal. Lj. 1954. Katalog. Tekst: Zoran Kržišnik. Podatki o življenju in delu. Seznam 170 del. Portreti razstavjalcev in 30 reprodukcij.

Nikolaj Pirnat, Spominska razstava. Mod. gal. Lj. 1954. Tekst. Ljerka Meniš. Seznam 275 del. 27 reprodukcij.

VABILO NA NAROČBO KNJIŽNIH IZDANJ SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE nastopajočega letnika 1956/57 (od. 1. VI. do 1. VI.)

Načrt:

FRANCE BALANTIČ

Pesmi

Zorko Simčič:

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE

Novela

France Papež:

OSNOVNO GOVORJENJE IN PETJE

Pesmi

Ruda Jurčec:

LJUBLJANSKI TRIPTIH

Roman

*** : IZVIRNI SLOVENSKI ROMAN

MEDDOBJE — Revija

VREDNOTE — Zbornik

GLAS — štirinajstdnevnik

Vse knjige bodo izšle tudi vezane v platno.

NAROČNINA:

Argentina: broširano 260 pesov, v platno vez, 300 pesov.

Južna Amerika: Broš. 300 pesov, v platno vez. 340 pesov.

Italija: Broširano 5.800 Lir, v platno vezano 6.500 Lir.

Avstrija: Broširano 260 šilingov, v platno vez. 300 šil.

Francija: Broširano 4.200 frankov, v platno vez. 5.000 fr.

USA in Kanada: Broširano 16 dol., v platno vez. 18 dol.

Anglija, Avstralija: Broš. 6 funtov, v plat. vez. 7 funtov.

Cene posameznim izdanjem bodo objavljene sproti.

Člani Slovenske kulturne akcije imajo pravico do 20% popusta. Naročnino na naša izdanja smo morali nekoliko dvigniti zaradi splošne podražitve tiska in poštne. Prosimo cenjene naročnike, da to sprejmejo z razumevanjem in nam ostanejo zvesti. — Prijatelje Slovenske kulturne akcije zelo lepo prosimo, da sodelujejo z nami pri pridobivanju novih naročnikov.

Priporočamo se za poravnavo zaostale naročnine in čimprejšnjo vplačilo nove. Vplačila na ime in naslov: Lenček Ladislav, Cochabamba 1467, Buenos Aires.

Knjižna založba Slovenske kulturne akcije

Alvarado 350, Ramos Mejía, Buenos Aires, Argentina